může však býti též k žádosti vydáno rodině jeho; pohřeb jeho však musí býti vykonán v úplné tichosti a beze všech obřadností (§ 403 tr. ř.).

Za vykonání rozsudku smrti přísluší popravčímu mistru 25 zl. a každému jeho pomocníku 5 zl. Koná-li se poprava mimo jeho bydliště, přísluší mu kromě toho náhrada cestovních výloh a příspěvek 5 zl. denně pro něho a jeho pomocníky (§ 55 vyk. nař.). Rozsudek smrti vynesený v řízení dle práva stanného budiž vykonán z pravidla 2 hodiny po prohlášení rozsudku; toliko na výslovnou prosbu odsouzencovu může mu býti ještě třetí hodina k přípravě na smrť povolena (§ 445 al. 2 tr. ř.).

VII. Ve vojenském zákonu trestním jest počet zločinů, na něž jest stanoven trest smrti, daleko větší, než v zák. tr. obecném a rozhoduje často ve příčině trestu okolnosť, zdali zločin byl spáchán ve válce či v době míru, a od osoby slavnostní přísahou na válečné články vázané či od osoby jiné. Trest smrti vykonává se oběšením nebo zastřelením, což má význam ohledně zákonných následků s odsouzením k smrti spojených (§§ 22, 45, 46 voj. z. tr.). Trest smrti nesmí býti zostřen, rovněž nesmí býti zaměněn trest smrti zastřelením pro přitěžující okolnosti v trest smrti provazem (§ 118 voj. tr. z.). Trest smrti budiž vykonán ráno druhého dne po dnu, kdy rozsudek byl vyhlášen. Je-li výkon trestu smrti provazem nemožný na př. proto, že není po ruce popravčího mistra, může pán soudu tento způsob trestu smrti proměniti v trest smrti zastřelením. Na lodích válečných se trest smrti vždy vykonává zastřelením i když rozsudek zní na trest smrti provazem (§ 318 voj. tr. ř.).

VIII. Trestní zákon pro Bosnu a Hercegovinu souhlasí s obecným tr. z. s tou úchylkou, že § 277 stanoví trest smrti též na loupež s násilným vložením ruky podniknutou a vykonanou.

IX. V poslední osnově nového trestního zákona byl trest smrti obmezen toliko na nejtěžší případ velezrady (byl-li císař na těle nebo zdraví poškozen neb osobní svobody zbaven anebo byl-li útok podniknut na jeho život, § 84) a na vraždu s rozvahou vykonanou (§ 216). Německý tr. z., při jehož sepisování Bismarck se energicky zasazoval o zachování trestu smrti, stanoví v řádném řízení trest smrti na dokonanou vraždu (§ 211), na vraždu a pokus vraždy na císaři, vlastním zeměpánu a zeměpánu místa pobytu (§ 80) a na zneužití třaskavin, byla-li zúmyslným jich použitím způsobena smrť člověka a mohl-li to pachatel předvídati.

Tresty (v právu trestním).

I. Druhy trestů.

Tresty děliti dlužno na tresty hlavní a tresty vedlejší čili zostření. Všeob. trestní zákonník zná tyto druhy trestů:

1. Trest smrti. Viz čl. Trest smrti.
2. Tresty na svobodě. Tyto jsou
a) Trest žaláře. Viz čl. Žalář.
b) Trest vězení. Viz čl. Vězení.
c) Vypovědění. Viz čl. Vypovězení.
d) Vyhostění. Viz čl. Vyhostění.
e) Dání pod dozor policejní. Viz čl. Dohled policejní.
f) Odevzdání do polepšovny neb do pracovny. Viz čl. Káznice.
3. Tresty majetkové.
4. Tresty na cti.

II. Sazba trestní.

1. Sazba trestní obsahuje při dočasných trestech na svobodě zákonná stanovení nejkratší a nejdelší doby, při trestech peněžitých zákonná ustanovení nejnižšího a nejvyššího obnosu trestu uloženého na určitý druh činů trestních.

2. Sazba trestní je buď bezvýminečnou (t. j. prostě závislou na existenci určitého činu trestního) nebo kromě toho ještě podmíněnou existencí okolnosti polehčující nebo přitěžující v zákoně zvláště vyjmenovanými. Polehčující nebo přitěžující okolnosť je však v zákoně jen tehdá jmenovitě uvedena, když trest na určitý delikt uložený vykazuje dvě nebo více ohraničených a spolu nesplývajících sazeb trestních a protivou k všeobecným okolnostem polehčujícím nebo přitěžujícím postačí k rozhodnutí, jsou-li překročeny meze zákonné sazby trestní již prosté srovnání zákona s tím, co bylo rozsudkem zjištěno (rozh. kas. s. ze dne 12. listopadu 1874, sb. č. 30). Trestní zákon užívá ohledně nejvyššího trestu výrazu »Za zvláště přitěžujících okolností« nebo podobných povšechných výrazů, na př. §§ 88, 103, 154, 178 tr. z. a j. v. (rozh. kas. s. ze dne 14. července 1881 č. sb. 363, 20. prosince 1883 č. sb. 604, 28. listopadu 1885 č. sb. 852 a j. v.).

3. Šetření zákonných ustanovení o sazbě trestní soudcem je zvláště právem chráněno; porušení předpisů těch odůvodňuje stížnosť zmatečnou proti rozsudkům soudů sborových a odvolání proti rozsudkům soudů okresních; neboť dle § 281 č. 11. a 464 č. 1 je tu důvod zmatečný, překročil-li soud při výměře trestu své trestní oprávnění nebo meze zákonné sazby trestní, pokud je tato odůvodněna přitěžujícími nebo polehčujícími okolnostmi v zákoně zvláště vyjmenovanými.

III. Výměra trestu.

Ježto různé okolnosti trestní čin zvětšující neb zmenšující nedopouštějí, by zákon sám určil pro jednotlivý případ určitý trest, stanoví naše zákony trestní (občanské, vojenské, důchodkové) podobně jako též moderní zákony trestní při každém činu trestním, na který jest uložen dočasný trest na svobodě nebo trest peněžitý, pouze nejnižší a nejvyšší přípustný trest (minimum a maximum), ponechávajíce soudu vyměřiti trest zpravidla v těchto mezích dle velikosti činu trestního (§ 17 tr. z., § 27 voj. tr. z.). Velikosť činu trestního určuje se přitěžujícími a polehčujícími okolnostmi (viz čl. Okolnosti polehčující a Okolnosti přitěžující). Ku přitěžujícím okolnostem přihlíženo však buď jen potud, pokud nejsou zde okolnosti polehčující a rovněž přihlíží se k okolnostem polehčujícím, není li zde okolností přitěžujících. Dle toho pak, které okolnosti převládají, zostří neb zmírní se trest (§ 48 tr. z., § 116 voj. tr. z., § 95 důch. tr. z.). Zostří-li se trest, nelze ani změniti způsob trestu pro každý čin trestní určeného aniž lze trest prodloužiti přes meze zákonné. Rovněž jsou-li zde okolnosti polehčující, nelze zpravidla překročiti způsob a zákonné meze trestu (§§ 49, 53, 265 tr. z., §§ 117, 120, 123 voj. tr. z.). Proti výši trestu připouští se opravné prostředky (viz čl. Odvolání a Stížnosť zmatečná).

IV. Přeměna trestu.

1. Zpravidla nelze vinníku uložiti jiný způsob trestu, než jaký v zákonu jest stanoven (§§ 33, 259 tr. z.). Výjimečně přísluší však soudci —

nehledě k mimořádnému právu zmírňovacímu — i právo ku změně nebo přeměně trestu a to

a) vzhledem k nevinné rodině odsouzeného: Při zločinech, jichž trest dle zákona nemá trvati déle 5 let, má i nevinná rodina býti vzata na zřetel a pokud by pro ni nastala delším trváním trestu citelná škoda co do výdělku, může být délka trestu snížena i pod 6 měsíců, ale jen tak, že nahradí se delší doba trestu žaláře jedním nebo několika způsoby zostření (§ 55 tr. z.). Při přečinech a přestupcích lze délku trestu snížiti i pod nejmenší sazbu trestu, jestliže by délkou zákonně stanoveného vězení utrpěl výdělek trestance nebo jeho rodiny úplnou zkázu nebo pravidelnosti pozbyl, avšak vězení sluší zostřiti (§ 260 lit. *b)* tr. z.);

b) vzhledem k výkonu trestu: Při přečinech a přestupcích nalézti sluší místo peněžitého trestu na poměrný trest vězení, jestliže by trest peněžitý způsobil citelnou ztrátu na jmění nebo živobytí odsouzence nebo jeho rodiny. A sice platí za každých 5 zl. jeden den trestu vězení, pokud zákon nic zvláštního nepředpisuje, při trestech peněžitých pod 5 zl. aspoň vězení 12 hodin (nař. min. ze dne 11. února 1855, § 1 č. 30 ř. z., § 260 lit. *a)* tr. z.). Proto nutno v trestních rozsudcích vyslovujících pokutu peněžitou udati vždy zároveň i onen trest vězení, který nastoupiti má v případu nedobytnosti trestu peněžitého (min. nař. ze dne 11. února 1855 č. 30 ř. z.).

c) Vzhledem k okolnostem zvláště uvážení hodným může býti vězení prosté (ať je samo nebo kumulativně s trestem peněžitým rozh. kas. dv. ze dne 28. září 1895, sb. č. 1924) přeměněno i v peněžitý trest přiměřený majetkovým poměrům trestancovým, avšak volba této přeměny neponechává se vůli trestancově (§ 261 tr. z.). Dále lze uložiti místo vězení prostého domácí vězení, je-li vinník bezúhonné pověsti a bylo-li by mu uvězněním zabráněno zastávati úřad, obchod nebo výdělek (§ 262 tr. z.).

2. Ustanovení voj. trest. zák. (§§ 91—95) a trest. zák. pro Bosnu a Hercegovinu (§§ 61—64) shodují se podstatně s uvedenými předpisy všeob. zák. trestního.

V. Právo zmírňovací (mimořádné).

1. Pojem.

Mimořádné zmírňovací právo v právu trestním záleží v tom, že soudce může za určitých podmínek vzhledem k době neb i k způsobu trestu vyměřiti trest i pod nejnižší sazbou zákonnou. Toto právo přísluší soudci dílem dle tr. zák. hmotného, dílem dle řádu trestního.

2. Zákonná přípustnosť zmírňovacího práva:

a) Dle § 54 tr. z. může soudce při zločinech, na něž není vyměřen trest delší než 5 let, jsou-li tu polehčující okolnosti, jež odůvodňují očekávání, že zločinec se napraví, nalézti nejen na mírnější stupeň žaláře, nýbrž i zákonné trvání jeho i pod 6 měsíců zkrátiti. Samo sebou se rozumí, že mimořádného zmírňovacího práva užiti nelze, jestliže vyšší trestová sazba od 1 do 5 let nastupuje toliko následkem převládajících okolností přitěžujících (min. nař. ze dne 13. června 1856 č. 103 ř. z. lit. *a)*. Opětovně bylo výn. min. spr. (ze dne 14. dubna 1853 č. 3919, ze dne 13. listopadu 1859 č. 17.803) oproti praxi ovšem bez trvalého výsledku k tomu poukazováno, že mimořádné právo zmírňovací toliko za výjimku

pokládati sluší a tudíž, že jeho jenom za splnění zákonných podmínek užiti lze.

b) Při zločinech, na něž stanoven jest trest žaláře od 5 do 10 let, může sborový soud, jsou-li tu závažné okolnosti polehčující, uznati na mírnější způsob trestu žaláře, jehož trvání mimo to i pod zákonnou dobu, nikoli však pod 1 rok, smí snížiti.

c) Při zločinech konečně, na něž by měl býti vyměřen trest 10 až 20tiletého nebo doživotního žaláře, nesmí soud sice způsob trestu změniti, může však trvání jeho snížiti i pod 10 let nikoli však pod 3 léta (§ 338 al. 2 a 3 tr. ř.).

d) I při přečinech a přestupcích může soudce, je-li tu více polehčujících okolností naději v polepšení pachatelovo odůvodňujících, vězení jak co do stupně tak i co do trvání i pod zákonnou nejnižší trestovou sazbou vyměřiti (§ 226 tr. z.).

3. Vojenský tr. zák. (§§ 124—126) jakož i tr. zák. pro Bosnu a Hercegovinu (§§ 92—94) udělují soudci rovněž dalekosáhlé dílem i na zákonné následky odsouzení se vztahující mimořádné právo zmírňovací.

4. Též soudy a úřady důchodkové mohou ze zvláštních důvodů polehčujících trest mimořádně zmírniti neb i naprosto prominouti (§ 173 úřed. poučení k tr. zák. o přestupcích důchodkových).

5. Osnova nového zák. trestního nezná mimořádného práva zmírňovacího, jelikož široké hranice jednotlivých sazeb umožňují, že soudce může plný zřetel bráti k individualitě jednotlivého případu. Rovněž nepřijala osnova jako tr. zák. pro říši německou francouzského institutu »zmírňujících okolností«, dle něhož při četných zločinech stanovena jest zvláštní nižší sazba pro případ, že by tu byly okolnosti polehčující, jež blíže však označeny nejsou a o jichž existenci v řízení před soudy porotními porotci rozhodují.

VI. Doba trestu.

Doba trestu a každý jiný právní účinek rozsudku odsuzujícího počíná, pokud není v rozsudku nic jiného stanoveno dobou, kdy byl prohlášen rozsudek, jemuž již dále odporovati nelze (§ 17 tr. z.). Ježto však nelze dobu tuto často zjistiti, dostačí pro tyto případy, když se povšechně stanoví den kalendářní pozdějšího roku a měsíce odpovídající dni nastoupení trestu, bez ohledu na hodinu nastoupení trestu, za termin konečný a trestanec se teprve v tento den z vazby propustí (výn. min. sprav. ze dne 19. února 1866 č. 11.974). Byl-li trest smrti proměněn na základě nejvyšší milosti v trest dočasného žaláře, počíná i doba trestu dnem, kdy vydáno bylo dotyčné nejvyšší rozhodnutí (plen. rozh. kas. s. ze dne 14. června 1888 č. 36 kn. jud. sb. IX., I).

O včítání vazby vyšetřovací do doby trestu viz odst. IX.

VII. Zostření trestu.

1. Žalář a vězení lze zostřiti, a sice posty (viz čl. Půst), přikázáním tvrdého lůžka, samovazbou (viz čl. Samovazba), osamělým uzavřením v tmavé komůrce (viz čl. Vazba v temnu); žalář kromě toho ještě vypovězením ze země (viz čl. Vypovězení) po přestálém trestu a vězení těžší prací.

Dle §§ 19, 253 tr. z. bylo lze zostřiti trest žaláře i vězení též tělesným trestáním, což však bylo odstraněno §§ 1 a 2 zák. ze dne 15. listopadu 1867 č. 131 ř. z.; soudce užije v takových případech, kde byl dříve

trest zostřován tělesným trestáním, jiného zákonného způsobu zostření.

2. Všeobecně přenechává se uvážení soudcovu zostřiti trest žaláře neb vězení, jsou-li zde přitěžující okolnosti; výjimky z toho jsou:

a) Při odsouzení k těžkému žaláři užije se místo želez, jež odstranil zák. ze dne 15. listopadu 1867 č. 131 ř. z. jednoho neb více způsobů zostření trestu žaláře (§ 3 cit. z.).

b) Zdráhá-li se cizí stát, v němž cizinec spáchal zločin, zločince převzíti, musí rakouský soud ve svém rozsudku vysloviti vypovězení ze země po vytrpěném trestu (§ 40).

c) Hrozí-li v jednotlivých případech zákon zostřeným trestem na svobodě, na př. § 146 a j.

d) Doživotní žalář nesmí býti zpravidla zostřen. Výjimka nastává, dopustí-li se k doživotnímu žaláři odsouzený zločinu, na který není stanoven trest smrti (§ 50 tr. z. a min. nař. ze dne 7. dubna 1860 č. 89 ř. z.).

3. S předpisy všeob. tr. z. shodují se též předpisy voj. tr. z. a tr. z. pro Bosnu a Hercegovinu.

4. První (Glaserově) osnově nového zák. trestního nebylo známo zostření trestu na svobodě a motivy prohlásily to za nezbytné, »trvá-li se na tom, že účelem trestu je polepšení trestance, neboť zkušenosť okázala, že působí na trestance nepříznivě a nesrovnává se s účelem trestu, když se přes bezúhonné chování, beze zřejmé příčiny trest časem zostří, pocítí-li tedy trestanec zla, jehož se jinak užívá jen co trestu disciplinárního«. Pozdější návrhy, předložené ministrem sprav. Schönbornem zavedly však opět zostření trestu na svobodě posty, tvrdým lůžkem a osamělým uzavřením v tmavé komůrce a sice pro ty případy, »když okolnosti, za nichž byl spáchán čin trestní neb vlastnosť pachatele, zejména zpětnosť vyžadují přísnějšího potrestání«.

VIII. Hromadění trestů nastává v jednotlivých případech při konkurenci více činů trestních. Ačkoliv platí ohledně trestání více konkurujících činů trestních zásada, že vinník má býti potrestán jen pro ten čin trestní, na který je uložen ostřejší (nejvyšší) trest, avšak se zřetelem na ostatní činy trestní (§§ 34, 267 všeob. z. tr., §§ 96, 98 voj. tr. z., §§ 65, 67 tr. z. pro Bosnu a Hercegovinu), nastává přece kumulace trestů v tom případě, když jest třebas jen na jeden z konkurujících činů trestních buď trestním zákonem neb jiným zákonem uložen trest peněžitý nebo propadnutí zboží, věcí neb nářadí neb konečně ztráta práv a oprávnění; tu uloží se vedle zákonitého trestu též tento trest zvláštní (§§ 35, 267 tr. z., §§ 97, 98 voj. tr. z., §§ 66, 67 tr. z. pro Bosnu a Hercegovinu).

Tr. z. o přestupcích důchodkových stanoví sice v § 105 zásadu, že při konkurenci přestupků důchodkových vyměřiti se má trest pro každý přestupek dle zákonité výměry; avšak tato zásada platí zpravidla jen ohledně těch přestupků, na něž jsou uloženy tresty peněžité a i zde jen s jistými obmezeními; při jiných přestupcích platí výjimky z vytčené zásady (§ 107), jež souhlasí se shora uvedenou zásadou tr. z.

IX. Výkon trestu.

1. Pravoplatný rozsudek lze zpravidla ihned vykonati. Zatčený obžalovaný budiž tudíž po prohlášení rozsudku osvobozujícího, proti němuž nebylo při prohlášení jeho vzneseno prostředku opravného, předsedou hlavního přelíčení neb okresním soudcem hned na svobodu propuštěn, leda že by bylo nutným jej nadále ve vazbě podržeti pro podezření z jiného

činu trestního (§ 396 tr. ř.). Výjimečně nevykoná se bezodkladně pravoplatný rozsudek, když se trest odloží (viz Odklad trestů), nebo když osoba odsouzená k smrti neb trestu na svobodě je na duchu chorou neb tělesně těžce nemocnou neb těhotnou. Výkon se v těchto případech odloží až do odpadnutí překážky. Proti osobě těhotné lze vykonati trest na svobodě jen tehdá, když by vazba až do jejího slehnutí trvající byla pro ni obtížnější, než přisouzený trest (§ 398 tr. ř.). Výkon rozsudku odsuzujícího nařídí zpravidla představený soudu, jenž rozsudek v I. stolici vynesl (§ 297 tr. ř.).

2. Výkon trestu smrti. Viz čl. Trest smrti.

3. Výkon trestů na svobodě:

a) Trest žaláře, jehož trvání 1 rok nepřevyšuje, jakožto i tresty vězení vykonají se zpravidla u soudu trestního, jenž vynesl v I. stolici rozsudek (§ 405 odst. 1 482 tr. ř.). Sborový soud II. stolice může však při trestech na svobodě, jež odpykati se mají při sborovém soudě I. stolice dovoliti, by trest byl pro přeplnění věznic, za příčinou úspory nepoměrných vydajů cestovních neb dopravních neb z jiných závažných důvodů vykonán u jiného soudu jeho obvodu, výjimečně též u soudu okresního.

b) Má-li však býti trest vykonán mimo obvod sborového soudu II. stolice, budiž k návrhu nalezajícího soudu vyžádáno od sborového soudu II. stolice, rozhodnutí ministra spravedlnosti (§ 406 tr. ř. a výn. min. sprav. ze dne 22 března 1885 č. 5254).

c) Při trestech na svobodě, jež se vykonávají u okresního soudu, může též sborový soud I. stolice v jednotlivém případě něco jiného nařídíti (§ 482 odst. 1 tr. ř.).

d) Tresty žaláře, trvající déle 1 roku, vykonávají se na místech, zvláštními předpisy k tomu určených. O dodání odsouzeného do trestnice, postarej se státní zástupce (§ 405 tr. ř.). Státní zástupce určí, je-li odsouzenec na svobodě, přihlížeje ke všem okolnostem, má-li se dostaviti odsouzenec přímo do trestnice či k soudu a zároveň oznámí opatření jím učiněné, jakož i dobu, do které trest jest nastoupiti, odsouzenci a úřadu oprávněnému k jeho převzetí. Neuposlechne-li odsouzený vyzvání, dá jej státní zástupce soudem zatknouti. Co se týče zatčených odsouzenců, označí státní zástupce předsedovi sborového soudu trestnici, do které mají býti dodáni. Ve všech případech odevzdej státní zástupce přesnou popisnou tabulku o poměrech odsouzeného a opis rozsudku s důvody (a jde-li o případ porotní též opis spisu obžalovacího; výn. min. sprav. ze dne 16. března 1875 č. 3423) trestnici (§ 76 vyk. předp.).

4. Včítání vazby vyšetřovací:

a) Doba, kterou strávil odsouzený ve vazbě od prohlášení rozsudku I. stolice (ať již to byl rozsudek odsuzující neb osvobozující; plen. rozh. kas. s. ze dne 23. dubna 1885 č. sb. 774) včítá se do trestu na svobodě potud, pokud nastoupení trestu bylo prodlouženo okolnostmi na vůli odsouzeného nezávislými, zejména též vznesením opravného prostředku státním zástupcem, neb takovými osobami, jež byly k tomu oprávněny i proti vůli odsouzeného.

b) Doba včítá se i tehdá, když opravný prostředek měl jen částečný účinek (na př. ohledně přípustnosti postavení pod policejní dohled v rozsudku vyslovené (plen. roz. kas. s. ze dne 9. ledna 1894 č. sb. 1751, § 400 tr. ř.), čemuž je tak i tehdá, když soud o opravném prostředku

rozhodující zrušil rozsudek v odpor vzatý a odkázal věc k novému jednání a rozhodnutí v I. stolici (plen. rozh. kas. s. ze dne 16. srpna 1878 č. sb. 176).

c) Podal-li však sám odsouzený opravný prostředek, jenž výsledku neměl neb svolil-li k podání opravného prostředku ve svůj prospěch, nevčítá se čas strávený ve vazbě od doby prohlášení rozsudku I. stolice, nýbrž počíná doba trestu dnem prohlášení rozsudku soudu rozhodujícího o opravném prostředku. O otázce včítání, jakož i početí doby trestu rozhodne teprve před početím výkonu trestu sborový soud I. stolice ve shromáždění 3 soudců, pokud se týče soud okresní. Proti rozhodnutí připouští se dohledací stížnost dle § 15 tr. ř. ku sborovému soudu II. stolice (rozh. kas. s. ze dne 14. června 1895 č. sb. 1896).

5. Výkon ostatních trestů:

a) Má-li odsouzení v zápětí pro odsouzence ztrátu šlechtictví, členství v obecních zastupitelstvech neb jinakých zastupitelstvech, jež jsou povolána k obstarávání záležitostí veřejných neb ztrátu úřadů, služeb, titulů, hodností a řádů, dočasnou ztrátu aktivního i passivního práva volebního do zmíněných zastupitelstev neb ztrátu jiných práv a oprávnění neb platů z pokladen veřejných, sdělí trestní soud opis pravoplatného rozsudku též úřadu, jemuž přísluší učiniti opatření, jichž v příčině té jest potřeba (§ 402 tr. ř.).

b) Je-li vysloveno v rozsudku odsuzujícím, že má býti odsouzenec po vytrpěném trestu vypovězen ze země neb že má býti vyhostěn z některé země na říšské radě zastoupené neb ze všech těchto zemí, oznam to státní zástupce správci země, ve které je soud trestní. Vztahuje-li se vyhostění jen k některému místu neb okresu, oznámí se to nejnižšímu úřadu politickému a bezpečnostnímu (§ 407 tr. ř.).

c) Má-li rozsudek odsuzující v zápětí propadnutí zboží, věcí prodejných neb nářadí, zmaření neb zničení nástrojů neb jiných předmětů, ztrátu živnosti neb jinakých práv a oprávnění, smluví se státní zástupce ohledně tohoto s úřady, jimž přísluší učiniti opatření, jichž v této příčině jest zapotřebí (§ 408 tr. ř.).

d) Pokuty peněžité, jež nutno zapraviti najednou a nikoliv na splátky (rozh. nejv. s. ze dne 21. června 1865 č. 5041) dobývá dle zák. ze dne 11. února 1854 č. 30 ř. z. okresní soud, v jehož obvodu odsouzenec bydlí neb se zdržuje.

e) Náklady řízení trestního a výkonu trestů dobývají soudy dle platných předpisů, zejména tr. instr. ze dne 16. června 1854 č. 165, §§ 139—148.

Tresty berní.

I. Část všeobecná.

Berní povinnost, kterou stát ukládá příslušníkům svým pro účely svého hospodářství, nedochází dle nabytých zkušeností svého splnění v té míře a způsobě, aby bylo možno ze soustavy berní vypustiti řadu trestních předpisů k ochraně a zajištění hlavního zdroje příjmů státních. V nejednom případu berního provinění nejde leč o nevědomost nebo liknavost poplatnictva; v jiných případech opět jedná se o skutečný zlý úmysl, jindy o bezdůvodné odmítnutí součinnosti určitých osob při pracích berních, o porušení úředního tajemství vzhledem k došlým fasím atd. Pravidlem jest, že trest vynáší úřad resp. komise berní daň vyměřující; pokud dotyčná trestná jednání spadají pod hledisko všeob. zákona trestního, na-